

ת"פ 69604/03/16 - מדינת ישראל נגד יניב מהנדסים פיקוח בניה והשקעות בע"מ, יניב יעקב

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 69604-03-16 מדינת ישראל נ' יניב מהנדסים פיקוח בניה והשקעות בע"מ ואח'
בפני כבוד הנשיא אייל אברהמי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יניב מהנדסים פיקוח בניה והשקעות בע"מ
2. יניב יעקב

הנאשמים

הכרעת דין

רקע כללי

1. הנאשמת 1 הינה חברה העוסקת בבניה (להלן: החברה הנאשמת) והנאשם 2 הינו בעל החברה ומנהלה (להלן: יניב). כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום בחודש מרץ 2016 ולפיו העסיקו שני עובדים: יוסף מוחמד עפאלקה ואימן צאלח אבו דיה (להלן: העובדים הפלסטינים), ושילמו להם פחות משכר המינימום, בגין עבודתם בחודש אוגוסט 2012.
2. הנאשמים כפרו באשמה. בתשובת הנאשמים לכתב האישום מיום 14.12.16 טענו כי החברה הנאשמת לא העסיקה את העובדים הפלסטינים הנ"ל.

טענות הצדדים

3. לטענת המאשימה, בביקורת שנערכה בפרויקט הבנייה בגבעת זאב (להלן: הפרויקט) בחודש אוגוסט 2012, נמצאו שני העובדים הפלסטינים. ברישומים של קמ"ט תעסוקה, נרשם כי החברה הנאשמת מספר 1 היא מעסיקתם של אימן צאלח אחמד אבו דיה מחודש דצמבר 2011 ועד ספטמבר 2012 ואילו העובד השני יוסף מוחמד עפאלקה הינו עובד של החברה הנאשמת, מחודש ינואר 2012 ועד ספטמבר 2012, כמפורט בתעודת עובד ציבור שהגיש יצחק לוי קמ"ט תעסוקה (שהוגשה לבית הדין ביום 25.4.18 בהתאם להחלטתי מיום 21.4.18).

הנאשם יניב נדרש מספר פעמים למסור מסמכים ולהתייצב לחקירה אך לא עשה כן. יתר על כן, שני העובדים הפלסטינים ציינו כי יניב היה מסתובב בפרויקט ונותן להם הוראות. את התשלום על עבודתם קיבלו מסעיד קנדיל (זה

מכונה גם ראד, להלן יקרא סעיד קנדיל). סעיד קנדיל קיבל את הכספים מנאשם מספר 2 והעביר אותם לשני העובדים הפלסטינים. הנאשמים לא הציגו חוזה עם קבלן המשנה הנטען - א.מ. שקד לוגיסטיקה, להלן: חברת שקד). חוזה זה הוצג רק לאחר פרשת התביעה. בכל אופן, לא הובא לעדות בעליה של חברת שקד ולא נעשה כל מאמץ להוכיח שאכן מדובר היה בקבלן משנה, כפי שטענו הנאשמים בפרשת ההגנה. על זאת יש להוסיף גם את הדברים שמסר סעיד קנדיל בחקירתו השנייה ולפיהם היה הוא עובד של הנאשמים, כמו שני העובדים הפלסטינים. אמנם בחקירה הראשונה שיקר וטען כי העובדים היו עובדים של קבלן משנה בשם זאיד, אך לאחר מכן בחקירה שניה מסר את האמת ולפיה - היה הוא עובד של הנאשמים, כמו שני העובדים הפלסטינים. בתחילה לא מסר את האמת כיוון שהתבקש על ידי נאשם מספר 2 לשקר, אך בסופו של דבר חזר בו והסביר כי שיקר בתחילה בשל דרישתו של נאשם מספר 2. לנוכח הרישום של הנאשמת מספר 1, כמעסיק אצל קמ"ט תעסוקה ולנוכח הראיות האחרות ומאחר ולא הובאו ראיות לפיהם שני העובדים הפלסטינים עובדים של חברה אחרת, הרי שיש לראותם כעובדים של הנאשמים וקמה החזקה הקבועה בחוק שכר מינימום בס' 7' לו.

לטענת הנאשמים, הם היו יזמים של הפרויקט בגבעת זאב בו נבנו על ידם שלושים ושש יחידות דיור, באמצעות קבלני משנה בתוכם חברת שקד, אשר בעליה היו מר זאיד, שלו היה שותף מר סעיד קנדיל. לא היה להם עובדים למעט נאשם מספר 2 שנרשם כעובד משנת 2012. הם אף המציאו אישור של רואה החשבון של החברה (מוצג נ' 5). כל העבודה בוצעה באמצעות קבלני משנה דוגמת חברת שקד ודוגמת קבלנים אחרים שהחוזים עמם נמסרו למפקחים של משרד הכלכלה מנהל אכיפה והסדרה. שני העובדים הפלסטינים ציינו כי התקבלו לעבודה על ידי מר סעיד קנדיל וזה נתן להם הוראות ושילם להם שכר. מר סעיד קנדיל בחקירתו השנייה שיקר בשל סכסוך כספי שהיה לו עם נאשם מספר 2. בכל אופן סעיד קנדיל היה קבלן בעצמו. הוא אף רכש מאת הנאשמים ברזלים ועצים לצורך עבודות שהוא עצמו ביצע במקומות אחרים. הנאשמים הציגו חוזים בין היתר עם חברת שקד (מוצג נ/2) ואישורים על תשלום כספים לחברת שקד (מוצג נ/3) ובהם נרשם כי קבלן המשנה הינו קבלן עצמאי המעסיק את עובדיו ישירות ואין בין עובדיו, לבין הנאשמים יחסי עובד מעביד. הנאשמים אף הציגו חשבוניות שנתקבלו מחברת שקד וצילומי צ'קים לחברת שקד (מוצג נ/4, נ/5, נ/6). כמו כן הביאו הנאשמים להעיד מטעמם אחד מקבלני המשנה שעבד אותה עת מטעם חברת שקד, בפרויקט בגבעת זאב - את מר עלא ראבחי אבו נעמה, שאישר שהיה קבלן משנה של חברת שקד שביצעה עבודות מטעם הנאשמים בפרויקט בגבעת זאב.

הנאשם 2 העיד כי מלכתחילה מסר את החוזה עם חברת שקד לחוקרת בשם הדר, הוא העיד כי החוקרים הציבו בפניו פעם אחר פעם דרישות חדשות. הואיל ולא תואם מועד לחקירתו לא התייצב לחקירה.

4. לפנינו העידו החוקרים ממשרד הכלכלה מנהל אכיפה והסדרה כמו גם שני העובדים הפלסטינים מר סעיד קנדיל ומנגד העיד נאשם מספר 2 - יניב והעד מטעמו מר עלא ראבחי אבו נעמה. לאחר פרשת ההוכחות סיכמו באי כוח הצדדים ולהלן הכרעת הדין.

הכרעה

5. אפתח ואומר כי החלטתי לזכות את הנאשמים, ולהלן אפרט את נימוקיי.
6. הנאשם מר יניב העיד כי פעמים רבות כאשר נדרש היתר לעבודה בישובים ישראלים באיו"ש, לא יכולים קבלני

בניין פלסטינים, לקבל רישיונות עבודה עבור עובדים פלסטינים. בנסיבות כאלה נוהגת החברה, הנאשמת 1, לבקש את רישיונות העבודה עבור העובדים הפלסטינים שנרשמים כמי שעובדים אצלה, אך הלכה למעשה הם עובדים של קבלן המשנה הפלסטיני, שמבצע את העבודות מטעם היזם. לעיתים מתבקש רישיון כזה, כאשר קבלן המשנה אינו יכול מסיבה כלשהי להירשם כמעסיק ולקבל את הרישיון לעובדים וזאת עד שיוסדר הרישיון על שם הקבלן ככל שהדבר אפשרי. כך היה ביחס לשני העובדים הפלסטינים. אלה היו עובדים של קבלן המשנה, חברת שקד שבעליה היה זאיד ושותף לו היה סעיד קנדיל.

מהחווה שהוצג (מוצג נ/2) נראה שאכן ישנה התקשרות חוזית בין נאשמת מספר 1 לבין חברת שקד, שהייתה קבלן המשנה והעסיקה עובדים מטעמה בבניית הפרויקט בגבעת זאב. בהתאם לסעיף 2 לחווה העובדים של קבלן המשנה אינם עובדים של היזם - נאשמת מספר 1. במסמך נ/3 מיום 27.08.12 נראה כי הועברו תשלומים. מדובר באחד מתוך תשלומים נוספים, ששולמו אף לאחר מכן, כפי שהעיד יניב - נאשם מספר 2. עוד עולה מהמוצגים שצורפו כנ/5 כי שולמו צ'קים בסכומים שונים על ידי הנאשמת מספר 1 כנגד חשבוניות של חברת שקד.

7. העובד הפלסטיני אבו דיה אימן מסר בחקירתו (מוצג ת/35) כי אינו יודע מי המעסיק שלו, לפי רישיון העבודה שלו א.מ. שקד לוגיסטיקה בע"מ. עוד ציין כי סעיד קיבל אותי לעבודה וקבע מה הם תנאיו. סעיד משגיח עליו וככל שאינו יכול להגיע עליו להודיע על כך לסעיד.

8. העובד הפלסטיני יוסף מוחמד עפאלקה העיד כי עבד אצל סעיד קנדיל (פרוטוקול עמוד 14 שורה 21-30). מדובר בדברים ברורים ומהם עולה באופן חד משמעי כי מר קנדיל היה זה שאצלו עבד העובד הפלסטיני, ממנו גם קיבל את התשלום (פרוטוקול עמוד 15 שורה 3-4). בהמשך הוא שב ומדגיש כי מי ששילם לו ובפניו חותם על קבלת התשלום הינו סעיד קנדיל (פרוטוקול עמוד 16 שורות 9-10). ככל שהיו לו תלונות על התשלום דיבר על כך עם סעיד קנדיל ולא עם נאשם מספר 2 שעמו לא היה לו קשר (פרוטוקול עמוד 16 שורה 15-20). סעיד קנדיל היה זה שקיבל אותו לעבודה קבע את תנאיו, השגיח על עבודתו ושילם לו את השכר (פרוטוקול עמוד 18 שורה 23-32). אציין כי העד אף אישר כי קיבל מעת לעת הוראות גם מנאשם מספר 2, אך את ההוראות השוטפות קיבל מסעיד, (פרוטוקול עמוד 20 שורות 7-12).

9. עד ההגנה מר עלא ראבחי העיד כי הוא משמש כקבלן משנה בתחום החשמל, בפרויקטים בתחום הבניה. היו לו עובדים שעבדו מטעמו בפרויקט בגבעת זאב, שם היה הוא קבלן משנה אצל חברת שקד, מטעמה עבד בפרויקט של הנאשמת מספר 1 בגבעת זאב (פרוטוקול עמוד 51 שורות 14-16).

הוא היה אפוא קבלן משנה מטעם סעיד קנדיל, שהיה קבלן משנה של הנאשמת מספר 1 (פרוטוקול עמוד 51 שורות 17-18). בהמשך הדברים הוא שב ומדגיש כי היה קבלן משנה בפרויקט של הנאשמת מספר 1 בגבעת זאב מטעמה של חברת שקד ולא כקבלן משנה של נאשמת מספר 1 (עמוד 52 שורה 14-16, ושוב הוא חזר על הדברים בעמוד 53 שורות 4-6). עדותו עשתה עלי רושם מהימן.

אף עד זה חוזר ומציין כי לא יכול היה לקבל רישיונות להעסקת עובדים ולכן הוא רשם את העובדים, באמצעות חברה נוספת שיכולה הייתה לקבל את ההיתר (פרוטוקול עמוד 53 שורות 30-32, עמוד 54 שורות 1-7).

10. יניב, נאשם מספר 2 העיד באופן שעשה עלי רושם מהימן ומעדותו עולה כי אכן היה יזם בפרויקט שבגבעת זאב בו

בנה 36 יחידות דיור כאשר מטעמו פעלו קבלני משנה. כפי שמסר, חלק מהעובדים נרשמו כעובדי הוואיל וקבלני המשנה לא יכולים היו לקבל רישיונות עבור עובדים פלסטינים ולכן אלה נרשמו אצל קמ"ט תעסוקה כעובדים של החברה נאשמת מספר 1. עוד העיד כי חברת שקד הייתה קבלן בתחום השלד מטעמו וכי יכול היה להציג חשבוניות וקלסרים שלמים עם קבלות על תשלומים ששולמו לחברת שקד. (פרוטוקול עמוד 44 שורה 12-32). דברים אלה תואמים גם לחוזה לקבלות לחשבוניות ולשיקים (מוצגים נ/2, נ/3, נ/4 ונ/5).

מעדות יניב עולה כי חברת שקד המשיכה לעבוד עמו עד שנת 2013. מתעודת עובד הציבור של קמ"ט תעסוקה מר יצחק לוי מיום 25.4.18, עולה כי שני העובדים הפלסטינים המשיכו לעבוד עם חברת שקד, מחודש אוקטובר 2012, בסמוך להפסקת רישיון העבודה אצל החברה הנאשמת 1.

סעיד קנדיל פעל מטעם חברת שקד (פרוטוקול עמוד 45 שורה 22-32 וכן עמוד 46 שורה 25-27), בהמשך הדברים שב ומדגיש כי סעיד קנדיל וזאיד היו שותפים וקבלנים והבעלים של חברת שקד (שבפרוטוקול עמוד 46 שורות 25-27). ביחס לסעיד קנדיל מסר כי נתגלה ביניהם סכסוך.

11. בעדותו יניב מסביר כי ביקש לשתף פעולה עם החוקרים, לאחר שנועץ בעורכי הדין והוא אכן מסר לחוקרים מסמכים וניירות שדרשו, אך אלה נכנסו לפרויקט, ללא תיאום עמו ונראה שהעניין עורר את חמתו (פרוטוקול עמוד 41 שורה 6-1, שורה 11-14). הוא אף היה נכון לבוא לחקירה שתתואם עמו אך בסופו של דבר אפילו לא תואמה ומועד שנקבע בוטל על ידי החוקרים, (פרוטוקול עמוד 41 שורה 25-32). הוא מסר לחוקרת בשם הדר את החוזה עם חברת שקד נ/2 (פרוטוקול עמוד 43 שורות 14-17).

12. בחקירתו הראשונה של סעיד קנדיל מיום 24.09.12 (מוצג נ/1) מסר כי אינו מכיר את יניב, כי את משכורתו מקבל מזאיד והוא מחלק את התשלום לעובדים. כשעובדים לא מגיעים, הם מודיעים לו וכל תשעה עשר העובדים שהוא אחראי עליהם הינם עובדים של זאיד. לו עצמו יש סמכות לקבל עובדים חדשים וכך גם לפטרם, כאשר הוא זה שקובע את שכרם בהתאם להוראות של זאיד, בעוד ציין שאין לו טלפון של זאיד. בחקירה השנייה חזר בו מדברים אלה. בפניו העיד כי היה עובד של הנאשמים יחד עם שני העובדים הפלסטינים. בעדותו בפניו הסביר כי בעדותו הראשונה הנ"ל שיקר לחוקרים ואמר כי לא היה עובד של יניב. הוא הסביר כי שיקר הוואיל ויניב הבטיח לו שישלם לו כסף אך הוא לא נתן לו ולכן סיפר בחקירתו השנייה את האמת ולפיה היה עובד של יניב שהיה נותן לו כסף לשלם לעובדים (פרוטוקול עמוד 32 שורה 15-20). בעדותו סיפר כי היה סכסוך כספי בינו לבין יניב שהבטיח לו תשלום כספי אך: **"בסוף עבד עליי ולא נתן לי"** (פרוטוקול עמוד 32 שורה 9-11). בעדותו בפניו הוא מאשר כי יניב הבטיח לו בונס ולא שילם לו ולכן הוא כועס עליו (פרוטוקול עמוד 33 שורה 16-17). בסוף עדותו הוא מספר כי קנה מיניב עצים ורגליים לעבודות ושילם על כך (פרוטוקול עמוד 34 שורה 30-32).

עדותו של סעיד קנדיל עשתה רושם לא מהימן. בעדותו הוא מאשר כי הוא שיקר בתחילה, כי הובטח לו כסף. עוד עולה כי בסופו של יום יש מחלוקת כספית בינו לבין יניב והוא כועס על יניב ונדמה שסיבה זו הייתה הטעם לשנות מחקירתו הראשונה (נ/1). יתכן כי גם בכך ניסה להרחיק עצמו ואת חברת שקד מהעסקת שני העובדים הפלסטינים. בכל אופן, עדותו לא עשתה רושם מהימן ואנו מעדיפים את עדותו של יניב והעד מטעמו כאמור על פני עדותו של סעיד קנדיל.

13. נסכם ונאמר כי עדותו של מר יניב והעד מטעמו עלה ראבחי אבו נעמה עשו עלינו רושם מהימן והן נתמכות בחוזה נ/2 במסמכים שצורפו נ/3, נ/4, נ/5. אנו קובעים כי הנאשמים לא היו אפוא המעסיקים של שני העובדים הפלסטינים.

יחד עם כל האמור, נאמר כי התנהגותו של מר יניב וחוסר שיתוף פעולה כמצופה, הובילו בסופו של דבר להגשת כתב האישום. אילו שיתף פעולה כמצופה - מוסר את המסמכים (אף אם עשה כן בעבר) ומאפשר חקירת עובדיו ומתייצב לחקירה בכל עת שיתבקש היה חוסך לעצמו את כתב האישום. אף במהלך ההליך בפנינו לא מסרו הנאשמים את החוזה (נ/2) עם חברת שקד אלא במהלך פרשת ההגנה וחבל שכך נהגו.

סוף דבר

14. אני מזכה את הנאשמים מהאישומים המפורטים בכתב האישום הואיל ולא הוכח כי הנאשמים היו מעסיקים של שני העובדים הפלסטינים שפרטיהם בכתב האישום.

15. זכות ערעור תוך 30 יום לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

16. לבקשת הצדדים תשלח אליהם הכרעת הדין בדואר.

ניתנה היום, כ' תמוז תשע"ט, 23 יולי 2019